

1. Эпидемияны болдырмау бойынша іс-қимыл стратегиясы Орталық уәкілетті органмен қаншалықты дұрыс және тиімді әзірленді.

Ауыл шаруашылығы министрлігінің Ветеринариялық бақылау және қадағалау комитеті (бұдан әрі – АШМ, Комитет) Россельхознадзор мен Халықаралық Эпизоотиялық бюродан құстардың өлуі жөніндегі ақпаратты алғаннан кейін Ресей Федерациясының Челябині және Омбы облыстарынан 2020 жылғы 4 және 26 тамызда тиісінше Қазақстан Республикасының аумағына тірі құстар мен құс шаруашылығы өнімдерін әкелуге және транзиттеуге уақытша шектеулер енгізді.

Құстардың өлу фактілері алғаш рет анықталған кезде Комитеттің аумақтық инспекцияларының, жергілікті атқарушы органдардың ветеринария басқармаларының (бұдан әрі - ЖАО) қатысуымен АШМ жанынан жедел штаб құрылды, олар жағдайдың тұрақты мониторингін жүзеге асырады және жоғары патогенді құс тұмауының (бұдан әрі – ЖПҚТ) таралуына жол бермеу жөнінде шаралар қабылдайды.

Сондай-ақ, ағымдағы жылдың 30 қыркүйегінде төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі ведомствоаралық мемлекеттік комиссияның отырысы өткізілді, оның қорытындысы бойынша орталық және ЖАО республика аумағында ЖПҚТ-ның таралуына жол бермеу жөніндегі шараларды талқылап, қабылдады.

СҚО-ның 7 ауданының 24 ауылдық округінде және ШҚО, Ақмола, Павлодар, Қостанай, Қарағанды, Жамбыл облыстарының 29 ауданының 59 ауылдық округінде тірі құс және құс шаруашылығы өнімдерін шығаруға уақытша шектеулер енгізілді.

Сонымен қатар, 36 ауданның 79 елді мекенінде карантин енгізілді

СҚО, ШҚО, Ақмола, Павлодар, Жамбыл, Қарағанды және Қостанай облыстары, онда ЖПҚТ расталды.

2. Неге ветеринарлық қызметтер профилактикалық және бақылау жұмыстарын уақтылы жүргізбеді, кәсіпорындар мен жеке қосалқы шаруашылықтарда құстардың едәуір өлуіне жол берілді.

2020 жылғы 14 қазанда құс өлімі Қазақстан Республикасының СҚО, ШҚО, Ақмола, Қостанай, Қарағанды, Павлодар, Жамбыл облыстарының 40 ауданының 94 елді мекенінде тіркелді. Жалпы өлім 787 453 басты құрады, оның ішінде СҚО-да "Бескөл құс фабрикасы" ЖШС - 184 621 және "Адель Кус" ЖШС – 186 458, Қостанай облысында "Агроинтерптица" ЖШС – 391 424.

ЖПҚТ растауымен немесе оған күдікпен жеке аулалардағы құстардың өлімі 24 950 басты құрады.

Қазіргі уақытта жеке аулаларда тәуліктік өлім тіркелмеген.

Қабылданған шаралардың қорытындылары бойынша Түркістан, Ақтөбе, Қостанай, Қарағанды, Павлодар облыстары мен Шымкент қаласындағы жеке аулалардағы өлім-жітім тоқтатылды, тәулік бойынша өлім серпіні ШҚО, СҚО, Ақмола және Жамбыл облыстарында төмендегенін көрсетеді.

Вакциналау.

Қолданыстағы тәртіпке сәйкес профилактикалық егу тек құс фабрикаларының ата-енелік табынында (табын саны 2,36 млн.басты құрайды), жеке аулаларда құс фабрикаларынан 20 км радиуста және жабайы құстардың ұшу жолында (олардың саны 980 мың басты құрайды) жүргізіледі. Осылайша, профилактикалық вакцинация шеңберінде 3,34 млн.басты вакцинациялау талап етілді, оған 2020 жылдың басында 3,37 млн. вакцина дозасы немесе қажеттіліктің 100% - ы бөлінді.

ЖПҚТ індетіне байланысты өңірлерге қосымша бөлінді
4 374 021 вакцина дозасы.

Бүгінгі таңда 7 541 849 бас егілді, оның ішінде:

- 4 394 513 – профилактикалық вакцинация шеңберінде;
- 3 147 336 – 144 ауданның 4 429 елді мекенінде

Мәжбүрлі вакцинация шеңберінде 13 облыс және Республикалық маңызы бар 3 қала.

Бүгінгі таңда ШҚО-да вакцинация толығымен аяқталды.

6 қазанда Жамбыл, Түркістан, Ақтөбе және Қарағанды облыстарына, Нұрсұлтан және Шымкент қалаларына қосымша вакцина жеткізілді, вакцинация жұмыстары жалғасуда.

3. Республика көлемінде өзінің тиімді вакцинасы шығарылады, алайда біз ішкі қажеттілікті қанағаттандыра аламыз ба? Неліктен оның бағасы импортталған аналогтардан екі есе жоғары.

Жоғары патогенді құс тұмауына қарсы вакцинаның отандық өндірушісі "биологиялық қауіпсіздік проблемалары жөніндегі ғылыми-зерттеу институты" РМК (бұдан әрі – БҚПҒЗИ) болып табылады, оның осы вакцинаға деген қажеттілігін 100% қамтамасыз ету мүмкіндігі бар.

Вакцина өндіру кезінде пайдаланылатын реактивтер мен материалдар Қазақстанда өндірілмейді және шетелден әкелінеді. Біздің республикамыздың аумағына жеткізілген кезде бағалар бірнеше есе артады.

Вакцинаның өзіндік құны туралы мәселе кез-келген өндіруші үшін ең өзекті болып табылады және БҚПҒЗИ оны азайту бойынша жұмыс жүргізуде. Ресейдегі құс тұмауына қарсы вакцинаның төмен бағасы Ресей Федерациясында БҚПҒЗИ өндірісінің көлемінен жүздеген есе үлкен көлемде вакцина шығаратын ірі өнеркәсіптік өндіріс орындарының болуымен түсіндіріледі.

БҚПҒЗИ құнын азайту үшін GMP талаптарына сәйкес келетін иммунобиологиялық препараттарды өндіру жөніндегі биофармацевтикалық зауыттың құрылысы жүргізілуде және өндірілетін биопрепараттарды өткізуден алынған барлық қаржы қаражаты өндірісті дамытуға бағытталатын болады.

4. Елдің құс фабрикалары тағамдық жұмыртқа мен еттің негізгі өндірушілері болып табылады, неге Министрлік өз мәселелерін шешуден бас тартады? Құс фабрикаларына қандай мемлекеттік қолдау көрсету жоспарланған, өйткені құс жаппай қырылған жағдайда экономикаға келтірілген зиян мөлшері алуан болуы мүмкін.

Бүгінгі таңда үш құс фабрикасында 762 503 бас өлім тіркелді, оның ішінде СҚО - да "Бескөл құс фабрикасы" ЖШС – 184 621 және "Адель Кус" ЖШС – 186 458, Қостанай облысында "Агроинтерптица" ЖШС-391 424.

Мәселен, Қостанай облысының "Агроинтерптица" құс фабрикасында жеті құс қорада желдеткіш ажыратылып, құс тұншығып қалған. Комиссия екі үйдің бос екенін және бес үйде асфиксия (тұншығу) салдарынан болған жағдай 256 040 басты құрағанын тіркеді.

"Бескөл құс фабрикасы" ЖШС құс фабрикасында қаздар бойынша есептің жоқтығы тіркелді, иесі ветеринариялық қызметке 167 157 құстың өлгені туралы мәлімдемеді және дербес кәдеге жаратуды жүргізді.

"Алекри" құс фабрикасында барған кезде бос үйлер тіркелді. Иесі өлім туралы мәлімдемеді және ветеринарлық қызметсіз дербес кәдеге жаратуды жүргізді.

Ауыл шаруашылығы министрінің 2014 жылғы 30 қазандағы №7-1/559 бұйрығымен бекітілген Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін алып қойылатын және жойылатын ауру жануарлардың, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттың не алып қоймай залалсыздандырылған (зарарсыздандырылған) және қайта өңделген жануарлардың, Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттың құнын жеке және заңды тұлғаларға өтеу қағидалары мен шарттарына сәйкес Алып қойылатын және жойылатын, мынадай құжаттар жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттар болып табылады:

1) Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін жануарлардың жұқпалы аурулары пайда болған жағдайда тиісті аумақтың бас мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық инспекторының ұсынуы бойынша карантинді немесе шектеу іс-шараларын белгілеу туралы Жергілікті атқарушы органның (аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл, ауылдық округ әкімінің) шешімі; ;

2) Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін жануарларды, жануарлардан алынатын шикізат өнімдерін міндетті түрде алып қою және жою не оларды алып қоймай міндетті түрде залалсыздандыру және қайта өңдеу қағидаларына 3 - қосымшаға сәйкес нысан бойынша Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін жануарларды, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізатты алып қоюға арналған акт (бұдан әрі-қағида);

3) Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін жануарларды, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізатты жою туралы акт;

4) мемлекеттік ветеринариялық-санитариялық бақылау және қадағалау объектілерін диагностикалау немесе ветеринариялық-санитариялық сараптау нәтижелері бойынша ветеринариялық зертханалар беретін сараптама актісі (сынақ хаттамасы);

5) Алып қойылатын және жойылатын ауру жануарлардың, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттың не Жануарлардың саулығы

мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін, алып қоймай залалсыздандырылған (зарарсыздандырылған) және қайта өңделген жануарлардың, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттың орташа айлық нарықтық құнын белгілеу туралы еркін нысанда ресімделген акт;

6) Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша Жануарлардың саулығы мен адамның денсаулығына қауіп төндіретін жануарларды, жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізатты алып қою туралы қаулы;

7) ветеринариялық паспорт;

8) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2010 жылғы 2 маусымдағы № 367 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6321 болып тіркелген) ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіру жөніндегі дерекқорды қалыптастыру және жүргізу және одан үзінді көшірме беру қағидаларына сәйкес берілген ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіру жөніндегі дерекқордан үзінді көшірме.

Құжаттардың толық пакетін ұсынған жағдайда құс фабрикаларының иелеріне жойылған құс құнының өтемі төленетін болады.
